

[Aksel Larsen.]

vi? Når vi ved det, kan vi snakke om, hvad vi vil give i løn. Jeg tror, at fagbevægelsen, før den indlader sig på at slutte overenskomster, bør gå til landets regering og til folketinget og sige: må vi få noget bindende at vide om den økonomiske politik i dette land i de kommende to år, eller hvor lang overenskomstperioden er; først hvis vi får et tilsagn, vi skønner, vi kan stole på, kan vi slutte overenskomster, ellers må vi i hvert fald — som det også er sagt af hr. Anker Jørgensen — gøre dem adskilligt mere kortvarige, end de hidtil har været.

Sigsgaard: Jeg må først sige, at VS er helt uenig i den tankegang, der ligger bag de to forespørgsler. De er begge motiveret i uroen på arbejdspladserne, og når socialdemokratiet derfor spørger statsministeren, hvordan regeringen vil modvirke de uheldige følger af dens politik, ligger der heri en påstand om, at uroen alene skyldes regeringens politik.

SF går endnu videre og spørger, hvad regeringen vil gøre for at fjerne grundlaget for den uro, dens politik har vakt på arbejdspladserne. Det rejser spørgsmålet: hvad er egentlig grundlaget for uroen? Er det virkelig alene regeringens økonomiske politik, der såvist kan være slem nok, er det den, der får arbejderne til at gå ud i aktioner, der koster tabt arbejds løn, bod og måske endda for nogle koster dem deres job?

En tilsvarende uro har vi netop set i Frankrig, i Italien, i Japan, i Belgien, i Sverige. Skulle det virkelig alene kunne være disse landes aktuelle økonomiske politik, der er årsag til uroen? Hvorfor var der da ikke tilsvarende uro for 3 eller 4 år siden, kunne man spørge. Var alle disse landes økonomiske politik dengang acceptabel for arbejderne? Fører man i alle disse lande i dag en økonomisk politik, der er vendt mod lønarbejderne i højere grad, end den var det for 3 eller 5 eller 7 år siden? Jeg tror ikke, man kan påstå det. Der er ingen hold i det. Nogle steder er de økonomiske forhold blevet forringet, og der er kommet uro. Andre steder er de blevet forbedret, og dér er der også kommet uro. Det kan altså ikke være de skiftende regeringers økonomiske politik, der er den egentlige årsag til uroen. Jeg er

enig i, at den i høj grad har bidraget til at udløse den, og at det i høj grad er begrundet at aktionere imod den, men den egentlige årsag ligger nu nok dybere.

Det system, vi har, er vendt imod alle dem, der skal leve af at sælge deres arbejdskraft. Det er dem, der rammes af boligøden, ikke grossererne, ikke direktørerne. Det er dem, der har svært ved at sikre deres børn en god uddannelse, ikke lægerne, ikke godsejerne. Det er dem med det hårdeste, det usundeste og det mest meningsløse arbejde, der oplever utrygheden, risikoen for at blive fyret, ikke aktionærerne eller reklamecheferne. Den eneste erstatning, de får for alt det, er lønnen. Når dens værdi så bliver mindre, når man skal til at tælle femører mere end før, har lønarbejderne slet ingen grund til længere at frede dem, som de udbyttes af, dem, som tager deres bedste timer og tjener på det, og så er det sket med arbejdsfreden.

Hvor meget af alt dette den enkelte virkelig gør sig klart, når det brænder på, kan man diskutere, de fleste af os ville have svært ved at give udtryk for udbytningen og undertrykkelsen. Men man kan være sikker på, at hver eneste arbejder eller funktionær føler den, at hver eneste ved, at på arbejdspladsen er frihed og demokrati tomme ord, og i alt det har vi den dybereliggende årsag til uroen. Årsagen er altså selve lønslaveriet.

SF vil have regeringen til at fjerne grundlaget for uroen, men regeringen kan og vil ikke afskaffe lønslaveriet. Regeringens opgave er tværtimod at få det til at fungere så gnidningsløst som muligt bl. a. ved at give kortsigtede indrømmelser, der ikke ændrer ved grundlaget. Af uransagelige grunde vil regeringen ikke det, den vil tilsyneladende ikke give kortsigtede indrømmelser. Tværtimod skærper den konflikterne ved at stå stejlt, og derved er det blevet oppositionens lod at foreslå de beskeden ændringer, der nu faktisk er foreslået — meget lidt konkret ganske vist — af socialdemokratiet og SF. Men det er en illusion at tro, at folketinget kan klare nogle af de langsigtede problemer, og det er en alvorlig sag at prøve på at bilde lønarbejderne ind, at tinget kan klare de egentlige problemer, f. eks. utrygheden. Man taler om fuld beskæftigelse, men for den en-